WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKWR.431.2.52.2026.EM

Pani
Elżbieta Makowska
Dyrektor Domu Szóstka

ul. Truskawkowa 12
58-308 Wałbrzych

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, 14 października 2026 r.

I. Informacje organizacyjne:

Jednostka kontrolowana:	Dom Szóstka w Wałbrzychu
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Elżbieta Makowska od 1 sierpnia 2025 r. do 6 sierpnia 2026 r. (akta kontroli str. 1, 72)
Zakres kontroli:	Przestrzeganie standardów opieki i wychowania. Przestrzeganie praw dziecka. Zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą: od 1 sierpnia 2025 r. do 6 sierpnia 2026 r.
Podstawa prawna kontroli:	Art. 122 oraz art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej[1]; Plan Kontroli na II półrocze 2026 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 26 czerwca 2026 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:	od 6 sierpnia 2026 r. do 21 sierpnia 2026 r.
Kontrolerzy:	1. Emilia Molska-Kaźmierczak, starszy inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 377 z dnia 5 sierpnia 2026 r., sygn. PS-NKWR.0030.377.2026.EM 2. Piotr Szafarowicz, główny specjalista, upoważnienie nr 378 z dnia 5 sierpnia 2026 r., sygn. PS-NKWR.0030.378.2026.EM (akta kontroli str. 10-13)

[1] t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 980, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „ustawą"

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów ustawy. Charakter nieprawidłowości nie wywołał skutków w zakresie ostatecznej realizacji zadań.

III. Ustalenia kontroli:

Dom Szóstka[2] przy ul. Truskawkowej 12 w Wałbrzychu jest publiczną placówką opiekuńczo – wychowawczą prowadzoną przez Miasto Wałbrzych. Placówka działa na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego[3] i zabezpiecza 14 miejsc dla dzieci pozbawionych opieki rodzin własnych. (akta kontroli str. 24-25)

Kontrolowana jednostka funkcjonowała w oparciu o Regulamin organizacyjny[4] stanowiący załącznik Nr 7 do zarządzenia Nr 477/2021 Prezydenta Miasta Wałbrzycha z 11 sierpnia 2021 r. (z późn. zm.). Dokument określał jej typ, tj. socjalizacyjno – interwencyjny. Należy zaktualizować zapisy regulaminu zawarte w:

- § 13 ust. 2 poprzez zastąpienie określenia „przemoc w rodzinie" terminem „przemoc domowa" zgodnie z aktualną terminologią wynikającą z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej[5];
- § 13 ust. 4 przez dostosowanie do aktualnie obowiązujących przepisów prawa, w tym uwzględnienie w pkt 2 przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich[6]. Na podstawie art. 416 ww. ustawy utraciła moc ustawa z 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich;
- § 13 ust. 8 poprzez uzupełnienie katalogu podmiotów informowanych o przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej, zgodnie z art. 103 ust. 8 ustawy, o centrum usług społecznych obok wskazanego ośrodka pomocy społecznej;

---

[2] zwany dalej „Placówką" lub „POW"
[3] decyzja nr ZP-ZS.9423.9.2016.MO z 1 września 2016 r.
[4] zwany dalej „regulaminem"
[5] t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 ze zm.
[6] t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 163

- § 15 ust. 1 pkt 9 przez uwzględnienie, że zapewniane dziecku wyżywienie powinno być dostosowane nie tylko do jego potrzeb rozwojowych, ale również kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

(akta kontroli str. 26-40)

W dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych w Placówce przebywało 13 wychowanków, w tym pięcioro dzieci poniżej 10. roku życia, umieszczonych w trybie interwencyjnym. Podczas kontroli ustalono, że pobyt ww. dzieci w Placówce pozostawał zgodny z postanowieniami sądu i wynikał z braku możliwości zapewnienia im opieki w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Dyrektor Placówki zwracał się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu[7] o poszukiwanie dla dzieci poniżej 10. roku życia miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej.

W toku kontroli stwierdzono także, że w przypadku trzyosobowego rodzeństwa K., pomimo zakończenia postępowania opiekuńczego, Placówka dysponowała jedynie skierowaniami zawierającymi adnotację o tymczasowym zabezpieczeniu dzieci. W związku z powyższym, kwestia zgodności wydanych skierowań z aktualnym orzeczeniem sądu wymaga uregulowania we współpracy z MOPS. W przypadku wychowanka O.K. Placówka przedłożyła wyłącznie orzeczenie z maja 2022 r. o zabezpieczeniu i pomimo upływu kilku lat nie posiadała informacji o zakończeniu postępowania sądowego. Również w tym zakresie zasadne jest wyjaśnienie aktualnej sytuacji prawnej wychowanka w porozumieniu z MOPS.

W okresie objętym kontrolą dyrektor nie występował do wojewody o zezwolenie na przyjęcie kolejnego dziecka w trybie art. 95 ust. 3a ustawy. Ustalono także, że w badanym okresie nie przekraczano określonego dla POW limitu miejsc.

(akta kontroli str. 78, 81-123)

Oceny prawidłowości sprawowania opieki w Placówce dokonano na podstawie analizy planów pracy wychowawców oraz zeszytów raportów dobowych z okresu objętego kontrolą. Ustalono, że opiekę nad wychowankami sprawowano w systemie dyżurów. W porze dziennej dyżury wychowawców organizowano w różnych przedziałach czasowych, m.in. w godz. 7.00–19.00, 7.00–14.00, 8.00–20.00 oraz 13.00–20.00, natomiast w porze nocnej – w godz. 20.00–8.00 dnia następnego. Podczas zajęć opiekuńczych i wychowawczych pod opieką jednego wychowawcy przebywało nie więcej niż 14 dzieci, zgodnie z § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej[8]. Analiza dokumentacji wykazała, że w porze dziennej liczba wychowawców

[7] zwanego dalej „MOPS"

[8] Dz. U. z 2025 poz. 395, zwanego w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „rozporządzeniem"

sprawujących opiekę była dostosowana do liczby wychowanków przebywających w Placówce oraz ich wieku. Opiekę sprawował jeden lub dwóch wychowawców. Zgodnie z § 11 ust. 1 i 2 rozporządzenia liczbę osób pracujących z dziećmi oraz sprawujących opiekę w godzinach nocnych, ustala się na poziomie gwarantującym bezpieczeństwo każdego dziecka, przy czym opiekę sprawuje co najmniej jedna osoba pracująca z dzieckiem. W porze nocnej opiekę nad wychowankami sprawował jeden wychowawca.

Liczba dzieci pozostających pod opieką specjalistów była zgodna z § 10 ust. 3 rozporządzenia, tj. w czasie zajęć prowadzonych przez pedagoga, psychologa pod ich opieką przebywało nie więcej niż 6 wychowanków. Zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia wychowawca kieruje procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci. W toku kontroli ustalono, że wymóg ten spełniono. (akta kontroli str. 72, 78, 169-170, 213-224, 347-348)

Analizie i ocenie poddano dokumentację wychowawczą 8. dzieci z grupy kontrolnej. W próbie kontrolnej uwzględniono również wychowankę, wobec której wcześniej zainicjowane zostało postępowanie skargowe, a sprawę przekazano według właściwości do Rady Miejskiej Wałbrzycha w świetle przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego[9]. W ramach czynności kontrolnych rozpoznano sytuację dziecka, w tym przeprowadzono z nim rozmowę oraz poddano analizie dotyczącą go dokumentację. Wychowanka nie zgłaszała zastrzeżeń do sprawowanej nad nią opieki oraz warunków pobytu w Placówce. Informacje uzyskane podczas rozmowy i analiza zgromadzonej dokumentacji potwierdziły, że w odniesieniu do wychowanki Placówka realizowała standardy opieki i wychowania.

Zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej sporządza się diagnozę psychofizyczną dziecka. W trakcie postępowania kontrolnego stwierdzono, że dla 4 wychowanków z grupy kontrolnej diagnozy psychofizyczne zostały sporządzone przez pedagoga, a w 4 przez psychologa. Przedłożone diagnozy psychofizyczne uwzględniały analizę mocnych stron dziecka i jego potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym i społecznym, a także przyczyn kryzysu w rodzinie oraz jego wpływu na rozwój dziecka, relacji dziecka z najbliższym otoczeniem i osobami ważnymi dla niego oraz jego rozwoju. Diagnozy zawierały również, odpowiednio do wieku, rozwoju i doświadczeń dziecka, wskazania dotyczące dalszej pracy pedagogicznej z wychowankami oraz pracy z rodziną dziecka. Uwzględniano również wskazówki w zakresie przygotowania dziecka do usamodzielnienia. (akta kontroli str. 124-125, 131-135)

[9] t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1691

Zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy oraz § 15 ust. 1 rozporządzenia wychowawca kierujący procesem wychowawczym, we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, opracowuje plan pomocy dziecku[10]. Ustalono, że plany opracowywano po sporządzeniu diagnozy psychofizycznej i na jej podstawie. Przy przygotowywaniu planu dla każdego dziecka uwzględniano dokumentację przekazaną do Placówki wraz ze skierowaniem oraz analizę posiadanych informacji na jego temat. Plany opracowywano na okres jednego roku i podlegały one modyfikacji nie rzadziej niż co pół roku. Określano w nich cele i działania krótko i długoterminowe (odpowiednio na okres sześciu i dwunastu miesięcy) uwzględniając wskazania, o których mowa w § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia. Cele i działania formułowano w obszarach: środowisko rodzinne, rozwój opiekuńczo – wychowawczy, rozwój emocjonalno – społeczny, poznawczo – edukacyjny, zdrowie i rozwój fizyczny oraz usamodzielnienie. Dodatkowo dokonywano analizy sytuacji dziecka na moment sporządzenia planu. Plany opracowano we współpracy z przedstawicielem podmiotu organizującego pracę z rodziną. W próbie objętej kontrolą nie występowały przypadki dzieci, których rodziny były objęte wsparciem asystenta rodziny. Przestrzegano przepisu § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w zakresie obowiązku określenia w planie celu pracy z dzieckiem, uwzględniającego jego powrót do rodziny, umieszczenie w rodzinie przysposabiającej lub rodzinie zastępczej albo przygotowanie dziecka do usamodzielnienia.

(akta kontroli str. 126-127, 136-144)

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia dla każdego dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej prowadzi się kartę pobytu. Analizie poddano karty za miesiące październik 2025 r. oraz luty i maj 2026 r. Stwierdzono, że przedmiotowe dokumenty uzupełniano terminowo i zawierały one wymagane opisy i informacje. (akta kontroli str. 128-129, 145-148)

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w placówce opiekuńczo – wychowawczej dla każdego dziecka prowadzi się arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych. Na podstawie przedłożonej dokumentacji stwierdzono, że psycholog prowadził dla każdego wychowanka „Arkusz badań i obserwacji psychologicznych dziecka". Arkusz zawierał dane dziecka, informacje o objęciu pomocą psychologiczną poza Placówką oraz opis jego sytuacji rodzinnej. W części tabelarycznej wskazywano datę wpisu, natomiast kolejna rubryka, zatytułowana „zdarzenie, sytuacja, badanie, informacja, czynność", przeznaczona była na informacje w tym zakresie. Psycholog nie odnotowywał w arkuszach

[10] zwany w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „planem".

informacji o przeprowadzonych badaniach. Zamieszczał natomiast informacje dotyczące stanu emocjonalnego dziecka, pozyskane w oparciu o technikę rozmowy kierowanej. Do ww. dokumentów poszczególnych dzieci załączono arkusze przeprowadzonych badań. Pedagog prowadził dla każdego dziecka „Arkusz badań i obserwacji pedagogicznych", który obejmował dane dziecka i rodziców, podstawę umieszczenia w pieczy zastępczej, informacje o rodzeństwie i placówce oświatowej, do której dziecko uczęszczało przed przyjęciem do POW. W części tabelarycznej arkusza pedagog wskazywał datę oraz zamieszczał opis pn. „zdarzenie, sytuacja, badanie". Wśród licznych spostrzeżeń i uwag odnotowywał „obserwacje do diagnozy", nie zamieszczał natomiast informacji o przeprowadzonych badaniach. Zwraca się uwagę, że arkusze badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych, prowadzone dla każdego dziecka, winny dokumentować badania i obserwacje prowadzone w trakcie jego pobytu w POW. Powyższe ustalenia, odnoszące się do sposobu prowadzenia arkuszy badań i obserwacji zarówno psychologa jaki i pedagoga, należy uwzględnić w bieżącym prowadzeniu dokumentacji. Brak dokumentowania w arkuszach przeprowadzonych badań stanowi nieprawidłowość.

Dla wychowanków tego wymagających prowadzono karty udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga i psychologa z opisem ich przebiegu zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia. (akta kontroli str. 74, 130, 149-166)

Na podstawie oświadczenia dyrektora Placówki, rozmów przeprowadzonych z wychowankami oraz dokonanych oględzin ustalono, że Placówka zapewniała dzieciom całodzienne wyżywienie, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia. Osoba zatrudniona na stanowisku intendenta odpowiadała za zamawianie produktów żywnościowych oraz opracowywanie jadłospisów, które podległy kontroli właściwego organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Produkty spożywcze dostarczane były przez zewnętrznych dostawców. Z produktów dostępnych w Placówce wychowankowie, przy udziale wychowawców, przygotowywali śniadania, drugie śniadania do szkoły, podwieczorki oraz kolacje, natomiast obiady przygotowywane były przez kucharkę. Młodszym dzieciom śniadania przygotowywał wychowawca.

Żywienie dostosowywane było do indywidualnych potrzeb dzieci, w szczególności wynikających z ich wieku i potrzeb rozwojowych, stanu zdrowia, zaleceń lekarskich, a także uwarunkowań religijnych i kulturowych. Śniadania przygotowywane wspólnie przez wychowanków i wychowawców stanowiły element kształtowania samodzielności oraz rozwijania umiejętności związanych z przygotowywaniem posiłków. Od poniedziałku do piątku obiady przygotowywane były przez kucharkę zatrudnioną w Placówce, natomiast

w weekendy, pod nadzorem i przy wsparciu wychowawców, w ich przygotowywaniu uczestniczyli wszyscy wychowankowie. Działania te służyły rozwijaniu kompetencji życiowych oraz kształtowaniu odpowiedzialności za wykonywane obowiązki. Ponadto stanowiły element przygotowania do samodzielności. W Placówce organizowane były również dyżury wychowanków w kuchni, obejmujące m.in. przygotowywanie posiłków, nakrywanie do stołu, utrzymywanie porządku, sprzątanie oraz organizację pracy w kuchni.

W toku oględzin stwierdzono, że kuchnia była zaopatrzona w produkty żywnościowe oraz napoje. Wychowankowie potwierdzili podczas rozmów indywidualnych, że przez całą dobę mieli dostęp do podstawowych produktów żywnościowych i napojów, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia. (akta kontroli str. 185-212, 341)

Dyrektor Placówki oświadczył, że wychowankowie byli objęci podstawową opieką zdrowotną w Przychodni Nowe Miasto przy ul. 11 listopada 11b w Wałbrzychu oraz w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Śródmieście - Biały Kamień przy ul. Wysockiego 24 w Wałbrzychu. Na podstawie oświadczenia dyrektora Placówki ustalono, że w zależności od indywidualnych potrzeb wychowankowie korzystali z konsultacji specjalistycznych, m.in. stomatologicznych, neurologicznych, alergologicznych, otolaryngologicznych, psychiatrycznych, chirurgicznych, okulistycznych, ortopedycznych i dermatologicznych.

Dyrektor wskazał, że za organizację i utrzymywanie kontaktów z lekarzami oraz innymi specjalistami odpowiadali przede wszystkim wychowawcy kierujący procesem wychowawczym dziecka. W zależności od bieżących potrzeb oraz organizacji pracy Placówki zadania te realizowali również wychowawcy pełniący dyżur. Dyrektor oświadczył, że wychowanków zaopatrywano w produkty lecznicze oraz wyroby medyczne, w myśl § 18 ust. 1 pkt 3 i 4 rozporządzenia. Wychowawca uczestniczący z wychowankiem w wizycie lekarskiej odpowiadał za realizację zaleceń lekarza, w tym za wykupienie przepisanych leków. Recepty realizowano bezpośrednio po zakończeniu wizyty lekarskiej, tak aby zapewnić ciągłość leczenia oraz niezwłocznie wdrożyć zaleconą terapię. Za podawanie leków odpowiadali wychowawcy pełniący dyżur przestrzegając zaleconego dawkowania oraz godzin przyjmowania. Każdorazowe zastosowanie leku odnotowywano w karcie podawania leków, zawierającej jego nazwę, datę i godzinę przyjęcia oraz podpis wychowawcy. Prowadzona dokumentacja umożliwiała bieżące monitorowanie farmakoterapii. Leki przechowywano w wyznaczonym do tego pomieszczeniu, dodatkowo w zamykanej szafce, co zapewniało ich właściwe przechowywanie oraz zabezpieczenie przed dostępem osób nieuprawnionych. W przypadku hospitalizacji wychowanka stały kontakt z dzieckiem utrzymywał wychowawca

kierujący jego procesem wychowawczym oraz pedagog. W miarę potrzeb wychowankowie byli odwiedzani w szpitalu, dostarczano im niezbędne rzeczy osobiste, odzież, środki higieny oraz inne przedmioty potrzebne podczas pobytu, a także pozostawano w bieżącym kontakcie z personelem medycznym i monitorowano przebieg leczenia. W okresie objętym kontrolą hospitalizowanych było dwóch wychowanków. W przypadku jednego z nich odwiedzał go w szpitalu wychowawca, natomiast pedagog Placówki pozostawał w stałym kontakcie z pracownikiem socjalnym szpitala. Kontakt z drugim hospitalizowanym dzieckiem utrzymywali matka, wychowawcy oraz wicedyrektor Placówki.

(akta kontroli str. 73, 174-176, 271-272, 304-340, 343)

Na podstawie oświadczenia dyrektora oraz dokumentacji okazanej w toku czynności kontrolnych ustalono, że każdemu wychowankowi zapewniano odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku, potrzeb oraz pory roku, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 6 lit. a rozporządzenia. Zakupów odzieży, obuwia i bielizny dokonywano sezonowo, a w przypadku bieżącego indywidualnego zapotrzebowania – przez cały rok. Zakupy realizował zazwyczaj wychowawca przy udziale wychowanka, który uczestniczył w wyborze odzieży, obuwia i innych przedmiotów, zgodnie ze swoimi potrzebami i preferencjami. Wydawanie odzieży, obuwia i innych przedmiotów dokumentowano w kartach odzieżowych prowadzonych odrębnie dla każdego dziecka, w których wychowankowie potwierdzali podpisem ich odbiór. Dokumentację w tym zakresie uzupełniały faktury potwierdzające dokonane zakupy.

(akta kontroli str. 74, 341-342)

Wychowankom zapewniano również zabawki, gry, materiały służące rozwijaniu zainteresowań oraz inne przedmioty dostosowane do ich wieku, indywidualnych potrzeb i etapu rozwoju. W zależności od zapotrzebowania Placówki nabywano również sprzęt rekreacyjny i sportowy, w tym m.in. rowery i hulajnogi, umożliwiający wychowankom aktywne spędzanie czasu wolnego. W ten sposób realizowano obowiązek określony w § 18 ust. 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia. (akta kontroli str. 295-297, 342)

Wychowankom zapewniano stały dostęp do środków higieny osobistej, odpowiednich do ich wieku i indywidualnych potrzeb. Obejmowały one m.in. szampony, żele pod prysznic, mydła, szczoteczki i pasty do zębów, podpaski oraz pieluchy. Środki te, a także artykuły niezbędne do utrzymania czystości w Placówce, były systematycznie zamawiane przez intendenta, stosownie do bieżącego zapotrzebowania. Część artykułów pozyskiwano również w formie darowizn przekazywanych przez osoby prywatne, organizacje i instytucje wspierające działalność Placówki. Środki higieny osobistej oraz środki czystości przechowywano w wyznaczonym do tego pomieszczeniu. Wychowawcy monitorowali zapotrzebowanie dzieci,

dbając o zapewnienie im ciągłego dostępu do niezbędnych środków higieny osobistej. Tym samym realizowano obowiązek określony w § 18 ust. 1 pkt 6 lit. c rozporządzenia.

(akta kontroli str. 342-343)

Podręczniki uczniom szkół podstawowych zapewniała szkoła, natomiast wychowankom uczęszczającym do szkół ponadpodstawowych Placówka. Dzieci wyposażano w pomoce i przybory szkolne. Powyższe wychowankowie potwierdzili w czasie rozmów indywidualnych. Tym samym spełniono wymogi zawarte w § 18 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia.

(akta kontroli str. 344)

Dyrektor oświadczył, że dzieci miały dostęp do zajęć wychowawczych w Placówce oraz w placówkach oświatowych, w których zapewniano im również udział w zajęciach kompensacyjnych i terapeutycznych. W Placówce wychowankom zapewniano wsparcie wychowawców, pedagoga i psychologa. Zajęcia wychowawcze prowadzone były na bieżąco, stosownie do liczby dzieci przebywających w Placówce. Obejmowały m.in. zagadnienia dotyczące respektowania i przestrzegania zasad, rozpoznawania i wyrażania emocji, samooceny, bezpieczeństwa, zdrowia psychicznego, edukacji zdrowotnej, uzależnień, relacji międzyludzkich, potrzeb, rozwijania mocnych stron i zainteresowań, dobrych manier, empatii oraz zasad koleżeńskości.

W zakresie zajęć kompensacyjnych i terapeutycznych ustalono, że spośród wychowanków przebywających w Placówce w czasie kontroli dwoje realizowało Indywidualne Programy Edukacyjno – Terapeutyczne – jeden wychowanek w młodzieżowym ośrodku socjoterapii, a drugi w przyszpitalnej szkole specjalnej. Jeden wychowanek uczestniczył w zajęciach w ośrodku kuratorskim. Dwóch wychowanków korzystało z psychoterapii, dwóch z logoterapii, a dwóch było objętych zajęciami specjalistycznymi w ramach wczesnego wspomagania rozwoju. Ponadto dwóch wychowanków uczestniczyło w zajęciach socjoterapeutycznych w młodzieżowym ośrodku socjoterapii i szkole specjalnej, natomiast jeden korzystał z pomocy w poradni terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży.

Ustalono także, że spośród dzieci, które w okresie objętym kontrolą przebywały w Placówce, a następnie ją opuściły, jeden wychowanek realizował Indywidualny Program Edukacyjno – Terapeutyczny w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, dwóch korzystało z logoterapii, trzech z psychoterapii, a pięciu było objętych wsparciem psychologa.

Żaden z wychowanków nie brał udziału w zajęciach rewalidacyjnych. Wymagania wynikające z § 18 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia zostały spełnione.

(akta kontroli str. 171-173, 273-275, 344-345)

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 10 rozporządzenia dziecku umieszczonemu w placówce opiekuńczo – wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej zapewnia się dostęp do nauki, która w zależności od potrzeb wychowanków odbywa się w szkołach poza ww. placówkami lub w systemie nauczania indywidualnego. W trakcie kontroli ustalono, że naukę w szkole podstawowej realizowało dwoje wychowanków, pięcioro było uczniami szkół ponadpodstawowych (1 nauczanie w systemie domowym w „Szkole w Chmurze"), a jeden wychowanek uczęszczał do szkoły specjalnej. Czworo dzieci było objętych wychowaniem przedszkolnym. Dziecko poniżej 3. roku życia pozostawało pod opieką wychowawcy w Placówce. Żaden z wychowanków nie był objęty nauczaniem indywidualnym.

Dyrektor oświadczył, że wszystkim wychowankom zapewniano odpowiednie warunki do realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki. Placówka współpracowała ze szkołami, do których uczęszczały dzieci, monitorując ich postępy w nauce, frekwencję oraz funkcjonowanie w środowisku szkolnym. Za bieżący kontakt z nauczycielami i wychowawcami klas odpowiadali przede wszystkim wychowawcy kierujący procesem wychowawczym dziecka oraz pedagog. Wychowawcy uczestniczyli w zebraniach i spotkaniach organizowanych przez szkoły. W miarę możliwości do współpracy ze szkołą włączano również rodziców biologicznych wychowanków. Wychowawcy mieli dostęp do dzienników elektronicznych, co umożliwiało bieżące monitorowanie sytuacji szkolnej dzieci, w tym ich postępów w nauce, frekwencji, ocen oraz informacji przekazywanych przez szkoły. W razie potrzeby podejmowano działania wspierające adekwatne do rozpoznanych trudności.

Wychowankom umożliwiano również udział w organizowanych przez szkoły wydarzeniach edukacyjnych, kulturalnych i integracyjnych, w tym wycieczkach, wyjściach oraz innych przedsięwzięciach. Koszty udziału dzieci pokrywała Placówka.

Ustalenia kontroli potwierdziły zapewnienie wychowankom warunków niezbędnych do realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki. (akta kontroli str. 78, 285-294, 344)

Dyrektor oświadczył, że wychowankom realizującym obowiązek szkolny zapewniano pomoc w nauce i odrabianiu zadań domowych. Po powrocie ze szkoły dzieci uczestniczyły w organizowanej w Placówce tzw. „nauce własnej", którą obejmowano przede wszystkim uczniów szkoły podstawowej. W tym czasie, przy wsparciu wychowawców, pedagoga lub psychologa, utrwalały wiadomości i umiejętności nabyte podczas zajęć szkolnych, przygotowywały się do sprawdzianów i innych form weryfikacji wiedzy, wykonywały zadania i projekty zlecone przez nauczycieli oraz uzupełniały zaległości w nauce.

W ramach udzielanego wsparcia podejmowano również działania służące wyrównywaniu braków w wiadomościach i umiejętnościach szkolnych. Obejmowały one m.in. doskonalenie techniki czytania ze zrozumieniem, rozwijanie umiejętności pisania i liczenia, utrwalanie zasad ortograficznych i gramatycznych, ćwiczenia usprawniające percepcję słuchową i wzrokową oraz rozwijanie sprawności grafomotorycznej i małej motoryki. W przypadku stwierdzenia trudności edukacyjnych wychowankowie kierowani byli do poradni psychologiczno – pedagogicznej w celu przeprowadzenia diagnozy i uzyskania zaleceń do dalszej pracy. Po wydaniu opinii dokumentację przekazywano do szkoły, która organizowała pomoc psychologiczno – pedagogiczną odpowiednio do rozpoznanych potrzeb dziecka. Wychowankowie uczęszczający do szkół ponadpodstawowych samodzielnie organizowali naukę i przygotowywali się do zajęć oraz sprawdzianów, a w razie potrzeby korzystali ze wsparcia wychowawców, pedagoga lub psychologa.

(akta kontroli str. 182-184, 345-346)

W myśl § 18 ust. 1 pkt 12 rozporządzenia dziecku umieszczonemu w placówce opiekuńczo – wychowawczej zapewnia się uczestnictwo, w miarę możliwości, w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno – sportowych. Dyrektor oświadczył, że wychowankom zapewniano możliwość udziału w zajęciach pozalekcyjnych oraz rekreacyjno – sportowych, organizowanych zarówno na terenie Placówki, jak i poza nią, z uwzględnieniem ich wieku, możliwości rozwojowych i zainteresowań. Dzieci uczestniczyły m.in. w spacerach, wycieczkach, zajęciach sportowych, imprezach integracyjnych i okolicznościowych oraz wydarzeniach organizowanych przez instytucje współpracujące z Placówką. Wyjścia i wyjazdy odbywały się pod opieką wychowawców, a w zależności od charakteru przedsięwzięcia również przy udziale psychologa lub innych pracowników Placówki. Wychowankowie uczestniczyli w wycieczkach, np. na Górę Dzikowiec, Chełmiec, do Palmiarni w Wałbrzychu, Szczawna-Zdroju, Parku Rusinowa oraz Energylandii w Zatorze. Dyrektor wskazał, że w czasie wolnym dzieci brały udział w zajęciach sportowych na terenie miasta, wyjściach na basen i lodowisko. Wychowankom zapewniono możliwość udziału w koloniach letnich, z której skorzystały dzieci zainteresowane tą formą wypoczynku. Powyższe dzieci potwierdziły w rozmowach indywidualnych.

(akta kontroli str. 177-181, 267-270, 346-347)

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 13 i 14 rozporządzenia dziecku zapewnia się opłatę za pobyt w bursie lub internacie, jeżeli uczy się poza miejscowością, w której znajduje się placówka opiekuńczo – wychowawcza albo regionalna placówka opiekuńczo – terapeutyczna oraz pokrycie kosztów przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza ww. placówkami.

Dyrektor oświadczył, że Placówka pokrywała koszty przejazdów wychowanków do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza Placówką. Na terenie Wałbrzycha wychowankowie korzystali z bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską na podstawie imiennych zaświadczeń. Umożliwiało im to przemieszczanie się m.in. w związku z realizacją obowiązku szkolnego, udziałem w zajęciach, wizytami lekarskimi oraz innymi aktywnościami wynikającymi z procesu opiekuńczo – wychowawczego. W przypadku wychowanków przebywających w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii lub innych placówkach położonych poza miastem, Placówka pokrywała koszty przejazdów poprzez zakup biletów kolejowych lub biletów na inne środki transportu publicznego. W uzasadnionych przypadkach zapewniano również transport samochodem służbowym. Sposób organizacji przejazdów dostosowywano do wieku, stopnia samodzielności i potrzeb wychowanków. Dzieci, których wiek, dojrzałość i umiejętność bezpiecznego poruszania się na to pozwalały, korzystały samodzielnie z transportu publicznego.

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiła potrzeba ponoszenia opłat za pobyt wychowanków w bursie lub internacie. Placówka ponosiła koszty wyżywienia wychowanków przebywających poza nią, na podstawie dokumentów wystawianych przez placówki, w których dzieci przebywały. (akta kontroli str. 78, 225-227, 277-284, 298-303,348-349)

W myśl § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia wychowankowie od piątego roku życia powinni mieć zapewnioną comiesięczną kwotę pieniężną do własnego dysponowania, której wysokość ustala co miesiąc dyrektor biorąc pod uwagę zawarte w regulaminie placówki opiekuńczo – wychowawczej postanowienia dotyczące ustalania wysokości tej kwoty. Jej wysokość winna być nie niższa niż 3% kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. Zasady przyznawania kieszonkowego zostały określone w Zarządzeniu Nr 1 /2025 dyrektora Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Wałbrzychu[11] z 10 lutego 2025 r. z późń. zm. W czasie kontroli okazano listy wypłat kieszonkowego poświadczające jego wypłaty. Stwierdzono, że wysokość kieszonkowego w badanym okresie była zgodna z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia. Kwota przyznawanego kieszonkowego była zróżnicowana dla wychowanków i mieściła się w przedziale 46 – 85 zł. Wypłaty kwot do własnego dysponowania przez dzieci odnotowywano na listach wypłat. W rozmowach indywidualnych dzieci potwierdziły jej otrzymywanie. (akta kontroli str. 228-262)

Placówka mieści się w domu jednorodzinnym. Wychowankom zapewniono cztery pokoje mieszkalne (jeden dwuosobowy, jeden czteroosobowy, dwa pięcioosobowe), właściwie

[11] Zwanego w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „Centrum"

oświetlone, o powierzchni zapewniającej przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne korzystanie z wyposażenia. Do dyspozycji dzieci pozostawała również wspólna przestrzeń mieszkalna stanowiąca miejsce spotkań i wypoczynku, kuchnia, zapewniająca odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności, w której można było spożywać posiłki. Placówka zapewniała łazienki z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych oraz toalety, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny. Wychowankom zapewniono miejsce do nauki. Placówka spełniała standardy określone w § 18 ust. 3 rozporządzenia. (akta kontroli str. 42-61)

Kontrola zgodności zatrudniania pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi wykazała, że osoby zatrudnione do pracy z dziećmi w POW miały kwalifikacje do zajmowanych stanowisk w świetle art. 98 ust. 1 pkt 1 – 3 ustawy. W aktach osobowych zgromadzono oświadczenia i zaświadczenia w zakresie, o którym mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1 – 4 ustawy. Dyrektor spełniał wymagania, o których mowa w art. 97 ust. 3 ustawy.

Kontrolując przestrzeganie art. 99 ust. 5 ustawy stwierdzono, że dwie osoby zatrudnione do obsługi i administracji, tj. kierowca/konserwator i kucharka spełniały wymóg braku skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz były zdolne do pracy w placówce opiekuńczo – wychowawczej, co zostało potwierdzone zaświadczeniem lekarskim. (akta kontroli str. 74, 265)

Na podstawie rozmów przeprowadzonych z wychowankami, którzy wyrazili na to zgodę oraz analizy dokumentacji ustalono, że w Placówce respektowano prawa dziecka określone w art. 4 pkt 1–11 ustawy, w szczególności prawo do poszanowania godności i prywatności, utrzymywania kontaktów z osobami bliskimi, dostępu do opieki zdrowotnej i pomocy specjalistycznej, rozwijania zainteresowań, dysponowania własnymi środkami finansowymi oraz zgłaszania uwag i potrzeb.

Wychowankowie wskazywali, że czuli się w Placówce bezpiecznie i nie doświadczali przemocy ze strony innych wychowanków ani osób sprawujących nad nimi opiekę. W toku rozmów wychowankowie nie zgłaszali przypadków poniżania, wyśmiewania ani stosowania wobec nich niewłaściwych form karania. Jedno dziecko opowiedziało, że zgłosiło dyrektorowi podejrzenie popchnięcia innego małoletniego przez dorosłego. Dyrektor niezwłocznie podjął działania wyjaśniające i po analizie zapisu monitoringu przypuszczenie to nie potwierdziło się. Poza jednym dzieckiem, pozostali wychowankowie wskazywali osoby dorosłe, do których mieli zaufanie i z którymi mogli rozmawiać o swoich problemach. Relacje z wychowawcami określali jako dobre. Dziecko, które wskazało, że nie miało w Placówce zaufanej osoby dorosłej, równocześnie szczególnie pozytywnie wypowiadało się o jednym z pracowników,

podkreślając, że „pracuje z pasją", „interesuje się dziećmi", oraz że „jest dobrym człowiekiem". Wychowankom zapewniano możliwość korzystania z pomocy psychologicznej oraz, odpowiednio do potrzeb, psychiatrycznej i innych form pomocy specjalistycznej. Część dzieci pozostawała pod opieką psychologa poza Placówką lub korzystała ze wsparcia psychologicznego na jej terenie.

Wychowankowie mieli zapewnioną możliwość utrzymywania kontaktów z rodziną i innymi osobami bliskimi, w szczególności poprzez rozmowy telefoniczne oraz spotkania. Kontakty te odbywały się z różną częstotliwością, wynikającą z indywidualnej sytuacji dzieci. Wychowankowie posiadali telefony komórkowe i mogli z nich korzystać.

Dzieciom umożliwiano rozwijanie zainteresowań oraz udział w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno – sportowych. Korzystały m.in. z zajęć sportowych, uczęszczały na siłownię, basen, zajęcia taneczne oraz uczestniczyły w innych aktywnościach odpowiadających ich zainteresowaniom. Miały możliwość samodzielnego spędzania czasu wolnego, spotkań z rówieśnikami i wychodzenia poza teren Placówki, z uwzględnieniem ich wieku i ustalonych zasad.

Wychowankowie znali obowiązujące w Placówce zasady oraz wskazywali, że mieli możliwość zgłaszania swoich uwag, potrzeb i próśb wychowawcom. Z przeprowadzonych rozmów wynikało również, że mieli możliwość wypowiadania się w sprawach ich dotyczących, w tym odnoszących się do codziennego funkcjonowania w Placówce oraz kontaktów z rodziną. Wychowankowie wskazywali na możliwość rozmowy z wychowawcami, również w przypadku wystąpienia problemów lub potrzeby uzyskania wsparcia.

Z rozmów wynikało, że wychowanków uczono samodzielności, a codzienne obowiązki dostosowane były do ich wieku i możliwości rozwojowych. Realizowali dyżury porządkowe. Dzieci znały swoje prawa i obowiązki. Wychowankowie potwierdzili, że byli objęci kształceniem, stworzono im odpowiednie warunki do nauki oraz otrzymywały wsparcie w tym zakresie. Małoletni byli wyposażeni w podręczniki, pomoce i przybory szkolne.

Wychowankowie mieli zapewnione wyżywienie, mogli korzystać z produktów żywnościowych dostępnych w kuchni oraz przygotowywać przekąski i proste posiłki przy udziale wychowawców. W trakcie rozmów bardzo pozytywnie oceniali potrawy przygotowywane przez kucharkę, podkreślając ich smak. W toku kontroli zaobserwowano również serdeczne i życzliwe relacje pomiędzy kucharką a wychowankami.

Dzieci wyposażano w odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz inne przedmioty niezbędne do codziennego funkcjonowania. Wychowankowie zgłaszali możliwość wyboru

oraz zakupu potrzebnych rzeczy, w tym odzieży i obuwia. Placówka zapewniała dostęp do opieki zdrowotnej i produkty lecznicze.

Dzieci otrzymywały kieszonkowe, którym mogły dysponować. Wysokość środków była zróżnicowana, m.in. w zależności od wieku wychowanka. W rozmowach dzieci wskazywały także na możliwość odkładania części otrzymywanych pieniędzy oraz dokonywania zakupów zgodnie z własnymi potrzebami.

W Placówce obowiązywały standardy ochrony małoletnich wprowadzone przez jednostkę obsługującą. (akta kontroli str. 62-73)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w placówce opiekuńczo – wychowawczej „Dom Szóstka" w Wałbrzychu stwierdzono nieprawidłowość wymagającą wydania zalecenia pokontrolnego:

1. Nie prowadzono w pełnym zakresie arkusza badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne:

Kontrola została odnotowana w książce kontroli pod numerem 31. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, rozmów z wychowankami, dokumentacji z akt osobowych potwierdzającej kwalifikacje zawodowe, a także wyjaśnień i pisemnych oświadczeń złożonych przez dyrektora i wicedyrektora.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano dyrektorowi „Domu Szóstka", drugi złożono do akt postępowania kontrolnego PS-NKWR.431.2.52.2026.EM.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanego zadania, wydaje się zalecenie pokontrolne:

1. Odnotowywać w arkuszach badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych badania wychowanka.

   Podstawa prawna: § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2025 poz. 395).

   Termin realizacji: na bieżąco.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2026 r. poz. 980).

Proszę w terminie do dnia **15 listopada 2026 roku** powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zalecenia, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

STARSZY INSPEKTOR WOJEWODZK
Emilia Molska-Kaźmierczak
.....
(członek zespołu inspektorów)

GŁÓWNY SPECJALISTA
.....
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Ewa Olejniczak
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
.....
(kierownik jednostki kontrolującej)